

ประโยชน์ของการใช้งาน AI และแนวคิดเรื่องไตรสิกขาในพุทธศาสนา The Benefits of Using AI and the Concept of the Threefold Training in Buddhism

มนัสวี ศรีนนท์

Manatsawee Srinont

สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

Institute for Innovative learning, Mahidol University

E-Mail: B_AV7@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 11 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 29 มีนาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 29 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความหมายและระดับชั้นของ AI จุดประสงค์และประโยชน์ของการใช้งาน AI และแนวคิดเรื่องไตรสิกขาในพุทธศาสนา โดยหลังจากการวิเคราะห์และสรุปแล้วพบว่า AI คือ เทคโนโลยีที่ประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง แบ่งออกเป็น 3 ระดับชั้น และมีประโยชน์อย่างมากมายมหาศาลต่อมวลมนุษยชาติ เมื่อนำมาบูรณาการใช้กับหลักไตรสิกขาแล้ว ทำให้เกิดข้อดีต่างๆ ได้ เช่น ช่วยลดความผิดพลาดของมนุษย์ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และป้องกันข้อเสียที่จะเกิดขึ้น เช่น ป้องกันการขาดความโปร่งใสหรือการเป็นภัยคุกคามต่อมนุษย์ได้ ฉะนั้น การบูรณาการระหว่างการใช้ประโยชน์จาก AI อย่างรู้เท่าทันและการมีความรู้ตามหลักไตรสิกขาในพุทธศาสนาย่อมทำให้เกิดการพัฒนาทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับสังคมได้อย่างแน่นอน พร้อมทั้งเป็นการป้องกันข้อเสียที่จะเกิดขึ้นด้วย

คำสำคัญ : ประโยชน์, หลักไตรสิกขา, ความรู้

Abstract

The purpose of this academic article is to study the meaning and levels of AI, the objectives and benefits of using AI, and the concept of the Threefold Training in Buddhism. After analysis and summarization, it is found that AI is a technology that processes data quickly and efficiently, divided into three levels, and has numerous significant benefits for

humanity. When integrated with the principles of the Threefold Training in Buddhism, it brings about various advantages, such as reducing human errors, increasing work efficiency, and preventing potential harm, such as ensuring transparency and security for individuals. Therefore, the cultivation through the utilization of AI benefits, combined with the knowledge of the Threefold Training in Buddhism, undoubtedly leads to development on both individual and societal levels. It also serves as a preventive measure against potential disadvantages.

Keywords: benefits, Threefold Training, knowledge

1. บทนำ

บทความเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ระบุถึงที่มาที่ไปของ AI อย่างย่อๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับแนวคิดทางศาสนา โดยเฉพาะพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยเคารพนับถือดังนี้ คำว่าปัญญาประดิษฐ์ เริ่มมีการใช้ในปี 1956 แต่ได้รับความนิยมยิ่งขึ้นในปัจจุบัน เนื่องด้วยปริมาณข้อมูลที่เพิ่มขึ้น การวิจัยเกี่ยวกับ AI ในยุคต้นปี 1950 จะเป็นการค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาและรูปแบบสัญลักษณ์ ต่อมาในปี 1960 กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับ AI และเริ่มต้นฝึกฝนคอมพิวเตอร์ เพื่อเลียนแบบกระบวนการความคิดเป็นเหตุเป็นผลของมนุษย์ (www.sas.com, ปัญญาประดิษฐ์คืออะไรและสำคัญอย่างไร, สืบค้นจาก https://www.sas.com/th_th/insights/analytics/what-is-artificial-intelligence.html, วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

ดังนั้น การให้ความสำคัญกับ AI จึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายควรใส่ใจ โดยเป็นการพยายามเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ AI จะให้ประโยชน์กับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งในที่นี้ หมายถึง การทำให้ศาสนาพุทธได้ประโยชน์จากประสิทธิภาพของ AI เพื่อเป็นการทำให้ศาสนาเป็นที่ต้องการของคนยุคนี้และให้คนยุคนี้เห็นคุณค่าของศาสนาไปด้วย ดังจะเห็นได้จากที่แต่ละศาสนาได้พยายามปรับปรุงระบบและกลไกในศาสนาให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมให้มากที่สุด

2. ความหมายและระดับขั้นของ AI

ที่ผ่านมา มีแนวคิดจากนักวิชาการและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ พรรณนาถึงความหมาย ลักษณะ และประเภทของ AI ไว้ดังต่อไปนี้ AI (Artificial intelligence) คือ เทคโนโลยีที่สามารถประมวลผลข้อมูลอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากข้อมูล (Machine Learning) เพื่อสร้างโมเดลที่สามารถทำนายผลลัพธ์จากข้อมูลต้นฉบับได้อย่างแม่นยำ โดยใช้วิธีการประมวลผลทางคณิตศาสตร์ และสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล (www.mandalasystem.com, Artificial intelligence (AI) คืออะไร? เครื่องมือไหนบ้างที่ใช้, สืบค้นจาก <https://www.mandalasystem.com/blog/th/297/What-is-artificial-intelligence-AI>, วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

ทั้งนี้ AI ถูกจำแนกออกเป็น 3 ระดับ ตามความสามารถหรือความฉลาดดังนี้

1) ปัญญาประดิษฐ์เชิงแคบ (Narrow AI) หรือ ปัญญาประดิษฐ์แบบอ่อน (Weak AI): คือ AI ที่มีความสามารถเฉพาะทางได้ดีกว่ามนุษย์ (เป็นที่มาของคำว่า Narrow (แคบ) ก็คือ AI ที่เก่งในเรื่องแคบ ๆ หรือเรื่องเฉพาะทางนั่นเอง) อาทิเช่น AI ที่ช่วยในการผ่าตัด (AI-assisted robotic surgery) ที่อาจจะเชี่ยวชาญเรื่องการผ่าตัดกว่าคุณหมอยุคปัจจุบัน แต่แน่นอนว่า AI ตัวนี้ไม่สามารถที่จะทำอาหาร ร้องเพลงหรือทำสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากการผ่าตัดได้นั่นเอง ซึ่งผลงานวิจัยด้าน AI ณ ปัจจุบัน ยังอยู่ที่ระดับนี้

2) ปัญญาประดิษฐ์ทั่วไป (General AI): คือ AI ที่มีความสามารถระดับเดียวกับมนุษย์ สามารถทำทุกอย่างที่มนุษย์ทำได้และได้ประสิทธิภาพที่ใกล้เคียงกับมนุษย์

3) ปัญญาประดิษฐ์แบบเข้ม (Strong AI): คือ AI ที่มีความสามารถเหมือนมนุษย์ในหลายๆ ด้าน จะเห็นได้ว่า วิทยาการของมนุษย์ปัจจุบันอยู่ที่จุดเริ่มต้นของ AI เพียงเท่านั้น (nessessence, ปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) คืออะไร, สืบค้นจาก <https://www.thaiprogrammer.org/2018/12/whatisai/>, วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

สรุปแล้ว AI คือระบบเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการประมวลผลข้อมูลที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรวดเร็วอย่างมาก กล่าวคือ AI นั้นมีทั้งความสามารถแบบพื้นฐาน แบบทั่วไป และแบบเหมือนมนุษย์ โดยประสิทธิภาพในแต่ละระดับของ AI นั้นช่วยให้การทำงานในแต่ละของมนุษย์และสังคมได้รับประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายแห่งการเกิดขึ้นแห่ง AI ดังจะเห็นได้จากการที่ AI เข้ามาช่วยทำงานบางอย่างแทนแรงงานมนุษย์ จนทำให้ผลผลิตออกมามีจำนวนมากและมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับได้โดยทั่วไป

3. จุดประสงค์และประโยชน์ของการใช้งาน AI

จุดประสงค์ของการใช้ AI นั้น มีการให้รายละเอียดไว้ดังนี้ ช่วยให้มนุษย์สามารถตัดสินใจสิ่งที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ด้วยข้อมูลที่มาจากการสกัดของ AI สามารถช่วยให้มนุษย์เข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญสามารถช่วยให้มนุษย์ทำงานลดน้อยลง รวมถึงงานไหนที่เสี่ยงต่อความอันตรายต่อชีวิตของมนุษย์ เช่น การก่อสร้างตึก หรือ การทดลองทางวิทยาศาสตร์ ของมนุษย์ AI สามารถช่วยเหลือได้ ในปี 2023 มนุษย์ทั่วโลกได้หันมาใช้ AI มากยิ่งขึ้นเนื่องจาก AI สามารถลดความเลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้ และช่วยประหยัดเวลาให้มนุษย์มีเวลาในการทำงานอย่างอื่นมากขึ้น ซึ่งการที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในเชิงพาณิชย์นี้ ก็อาจต้องมีการพัฒนา วิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับงานที่มนุษย์เลือกให้ AI ทำ (www.mandalasystem.com, Artificial intelligence (AI) คืออะไร? เครื่องมือไหนบ้างที่ใช้, สืบค้นจาก <https://www.mandalasystem.com/blog/th/297/What-is-artificial-intelligence-AI>, วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

ส่วนการใช้งาน AI มีประโยชน์อย่างมากมากมายมหาศาล เรียกว่าไม่สามารถที่จะบอกว่ามีอยู่เท่านั้นเท่านั้นได้แล้วสรุปไปเลย ด้วยการพัฒนา AI นั้นมีอยู่อย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย ดังนั้น เมื่อกล่าวถึง AI จึงไม่ควรรีบด่วนสรุป แต่สำหรับในที่นี้ ผู้เขียนขอแสดงอย่างย่อๆ เกี่ยวกับประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้งาน AI ตามที่มีท่านผู้รู้นำเสนอไว้ดังนี้ ข้อดีของ AI (Artificial Intelligent) ประกอบด้วย 1. แก้ปัญหาที่ซับซ้อน 2. ทำงานได้

ตลอด 24 ชั่วโมง 3. ลดความผิดพลาดของมนุษย์ 4. เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน 5. เก่งกับข้อมูลขนาดใหญ่ 6. ทำซ้ำอัตโนมัติ 7. ตัดสินใจผ่านข้อมูล 8. เรียนรู้ได้รวดเร็ว 9. ทำงานในสถานการณ์เสี่ยงๆ ได้ และ 10. เก่งกว่ามนุษย์ในหลายๆ ด้าน ส่วนข้อเสียของ AI (Artificial Intelligence) ได้แก่ 1. ต้นทุนการสร้างสูง 2. ยังขาดความโปร่งใส 3. เพิ่มอัตราการว่างงาน 4. อาจเป็นภัยคุกคามต่อมนุษย์ได้ 5. ข้อมูลสำคัญอาจรั่วไหล 6. ขาดความคิดสร้างสรรค์ 7. นำไปสู่การเลือกปฏิบัติได้ 8. สร้างความขี้เกียจให้มนุษย์ 9. ส่วนมากบริษัทใหญ่เป็นเจ้าของ และ 10. มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Thanachot, 10 ข้อดี ข้อเสีย AI ปัญญาประดิษฐ์พลิกโลก, สืบค้นจาก <https://nfteasy.co.th/learn/pros-and-cons-of-artificial-intelligence>, วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

อีกประการหนึ่ง ประโยชน์ของ AI สำหรับการใช้งานในทางธุรกิจนั้นมี 5 ประการดังต่อไปนี้

1. AI ช่วยให้การทำ Personalized Marketing แม่นยำมากขึ้น

การทำ Personalized Marketing คือ การทำการตลาดที่ออกแบบเฉพาะบุคคล จากประสบการณ์ของกลุ่มลูกค้าที่หลากหลาย และด้วยคุณสมบัติของ AI ในการประมวลผลและคาดการณ์ข้อมูล ทำให้การทำตลาดแบบ Personalized Marketing นั้นแม่นยำมากยิ่งขึ้น

2. สํารวจพฤติกรรมลูกค้าผ่านระบบ Facial Recognition

Facial Recognition เป็นหนึ่งในประโยชน์ของ AI โดยระบบดังกล่าวคือความสามารถในด้าน Computer Vision ซึ่งสามารถจดจำใบหน้าของมนุษย์ หรือจำแนกและสำรวจตำแหน่งของสิ่งของภายในพื้นที่ได้ โดยการนำ Facial Recognition มาปรับใช้ในธุรกิจ ช่วยให้การสำรวจพฤติกรรมของลูกค้าแม่นยำมากขึ้น

3. Robotics อนาคตแห่งการขนส่งสินค้า

การใช้งาน Robotics หรือหุ่นยนต์ในธุรกิจนั้นมีมานานแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคการผลิตเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันการใช้งานหุ่นยนต์มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ผ่านการป้อนคำสั่งในส่วนของ Machine Learning โดยเฉพาะในด้านขนส่งสินค้า (Delivery Robot) ซึ่งมีหลายแบรนด์เริ่มต้นใช้งานจริงแล้วอย่าง JD.Com

4. AI ตัวช่วยจัดการปัญหาลงสินค้า

ในบางธุรกิจที่มีสินค้าในคลังจำนวนมาก อาจจะไม่รู้ว่าสินค้าไหนมีประสิทธิภาพ หรือสินค้าไหนที่ไม่เกิดประโยชน์ ดังนั้น AI จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการปัญหาลงสินค้า ด้วยระบบการวิเคราะห์ข้อมูลคลังสินค้า

5. AI กับการพัฒนาสินค้าให้ตอบโจทย์ลูกค้า

การวิจัยและพัฒนาสินค้า (Research and Development) เป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญที่ทำให้ธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืน โดย AI เข้ามามีบทบาทสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย เพื่อนำไปพัฒนาให้แม่นยำมากยิ่งขึ้น (kasikornbank, 5 ประโยชน์ของ AI กับการใช้งานในทางธุรกิจ, สืบค้นจาก <https://katalyst.kasikornbank.com/th/blog/Pages/5-benefits-of-ai-system-for-business.html> วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

จากที่กล่าวถึงจุดประสงค์และประโยชน์ของการใช้งาน AI ทั้งในแง่ทั่วไปและในแง่นำมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจ จะเห็นได้ถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการได้นำ AI มาบูรณาการใช้อย่างเหมาะสมลงตัว อย่างเช่น เมื่อนำ AI มาใช้แล้ว ทำให้เกิดความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ง่าย ตลอดถึงเป็นการลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ด้วย ดังนั้น การที่จะนำ AI มาใช้กับภารกิจงานหลาย ๆ อย่างที่ดำเนินการอยู่ ย่อมทำให้งานนั้น มีความชัดเจนและแม่นยำมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ได้รับประโยชน์จาก AI แล้วเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน

4. แนวคิดเรื่องไตรสิกขาในพุทธศาสนา

ในพุทธศาสนามีแนวคิดหลักๆ ที่ใช้กันอยู่เป็นสำคัญมีอยู่ 3 อย่าง เรียกว่า ไตรสิกขา ได้แก่ เรื่องการพัฒนาความเป็นระเบียบเรียบร้อยทางกายและใจของแต่ละคน เรียกว่า ศีล เรื่องการฝึกฝนพัฒนาจิตใจให้เกิดความมั่นคง ไม่หวั่นไหวในอะไรง่ายๆ ที่เข้ามากระทบอารมณ์ เรียกว่า สมาธิ และเรื่องการแสวงหาหรือศึกษาค้นคว้าเพื่อความรู้ความเข้าใจในด้านชีวิต สังคม และโลก เรียกว่า ปัญญา ดังนั้น เมื่อก้าวถึงแนวคิดหลักในพุทธศาสนาถึงแม้จะมีมากมายถึง 84,000 พระธรรมขันธ์ แต่ก็รวมๆ ลงในศีล สมาธิ และปัญญานั้นเอง ดังที่ผู้เขียนจะนำเสนอรายละเอียดอย่างย่อๆ ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องศีล

คำว่า ศีล มาจากคำว่า สีละ ซึ่งแปลว่า ปกติ เย็น ปลอดโปร่ง ดังนั้น ศีล จึงเป็นคุณธรรมที่ทำให้เข้าถึงความเป็นยอดคน เป็นบุคคลผู้สมบูรณ์แบบ มีความเป็นปกติ เป็นผู้ที่ยืนกาย เย็นใจ และมีชีวิตที่ปลอดโปร่ง ปลอดภัยอยู่เสมอ

ส่วนความหมายที่ปรากฏในคัมภีร์ปฏิสัมมทปิฎก พระสารีบุตรได้กล่าวว่า ศีล คือ เจตนา ความตั้งใจที่จะงดเว้นจากกายทุจริต 3 (ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติดูหมิ่นในกาม) และวจีทุจริต 4 (ไม่พูดเท็จ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเพ้อเจ้อ) ศีล คือ เจตสิก หมายถึง การงดเว้นจากมโนทุจริต 3 (ไม่อยากได้ของผู้อื่น ไม่พยาบาท มีความเห็นถูก) ศีล คือ ความสำรวมระวัง ปิดกั้นความชั่ว ศีล คือ การไม่ล่วงละเมิดข้อห้าม แม้ศีลจะมีหลายความหมาย แต่ที่สำคัญที่สุดคือ เจตนา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า “ศีล คือ ความตั้งใจที่จะงดเว้นจากความชั่ว ความทุจริต สิ่งที่ไม่ดีทุกประการ (kalyanamitra group 2023, ศีลคืออะไร, https://kalyanamitra.org/th/article_detail.php?i=20887, วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

2. แนวคิดเรื่องสมาธิ

สมาธิ (Meditation) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมจิตใจ (mind) และอารมณ์ (emotion) ให้ตั้งมั่นเป็นหนึ่ง เพื่อให้เกิดความสงบขึ้นภายในจิตใจ และสมาธิมีความสำคัญดังนี้ ใจที่สงบนิ่งจำเป็นมากในทุกภารกิจของชีวิตเรา ใจมีพลังงานคล้ายแสงอาทิตย์ แสงถูกรวมได้ด้วยเลนส์นูนแล้วเกิดไฟฉันทัด ใจที่รวมเป็นหนึ่งเดียวก็มีพลังมหาศาลมากมายฉนั้น... ถ้าใจเรามีสมาธิ เราจะสามารถดึงศักยภาพที่มีอยู่ภายในออกมาใช้ได้มากอย่างอัศจรรย์ ส่วนประเภทของสมาธินั้นมี 2 ประการ คือ 1. สัมมาสมาธิ คือ การตั้งมั่นใจในทางที่ชอบ มีลักษณะของจิตที่ สงบ ไม่ฟุ้งซ่าน ระวังจากกาม ปราศจากอกุศลธรรมทั้งหลาย มีฐานที่ตั้งของใจอยู่ภายในกาย สามารถทำให้กิเลสต่าง ๆ เบาบางลง และเป็นสมาธิที่ถูกทาง เป็นไปเพื่อปัญญาที่รู้เข้าใจสิ่ง

ทั้งหลายตามความเป็นจริง และ 2. มิจฉาสมาธิ คือ การตั้งมั่นใจในทางที่ไม่ชอบ หรือการที่ใจตั้งมั่นในสิ่งที่ผิด ใจจดจ่อในกามราคะ พยาบาท และอกุศลธรรมทั้งหลาย ตั้งอยู่นอกกาย เป็นการตั้งฐานของใจไว้ผิดที่ เอาใจตั้งไว้ผิดตำแหน่งซึ่งไม่สามารถทำให้เกิดปัญญานำไปสู่ความพ้นทุกข์ได้ เป็นสมาธิที่นำมาซึ่งความร้อนใจ (International Buddhist Society, สมาธิคืออะไร, <https://www.ibsofficial.com/meditation1/>, วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

3. แนวคิดเรื่องปัญญา

ปัญญา (ปญฺญา) ในภาษาบาลี หรือ ปราชญ์ (ปฺรชฺญา) ในภาษาสันสกฤต แปลว่า ความรู้ทั่ว คือรู้ทั่วถึง เหตุถึงผล รู้อย่างชัดเจน รู้เรื่องบาปบุญคุณโทษ รู้สิ่งที่ควรทำควรเว้น เป็นต้น เป็นธรรมที่คอยกำกับศรัทธา เพื่อให้เชื่อประกอบด้วยเหตุผล ไม่ให้หลงเชื่ออย่างงมงาย กล่าวเฉพาะในสังคีตสูตร พระสารีบุตรกล่าวว่า ปัญญา ทำให้เกิดได้ 3 วิธี คือ 1. โดยการสดับตรับฟัง การศึกษาเล่าเรียน (สุตมยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการฟัง) 2. โดยการคิดค้น การตรikirตรอง (จินตามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการคิด) 3. โดยการอบรมจิต การเจริญภาวนา (ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการอบรม)

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับปัญญา 3 อย่าง คือ 1. กาลามสูตร จัดเป็นสุตมยปัญญา 2. โยนิโสมนสิการ จัดเป็นจินตามยปัญญา 3. สมถะและวิปัสสนา จัดเป็นภาวนามยปัญญา (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ปัญญา (ศาสนาพุทธ), <https://th.wikipedia.org/wiki/>, วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับศีล สมาธิ และปัญญา สามารถสรุปได้ว่า เป็นหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านความคิด การพูด และการกระทำของมนุษย์ให้มีคุณภาพคู่คุณธรรม กล่าวคือการพฤติกรรมที่ประกอบด้วยไตรสิกขาทั้ง 3 ข้อดังกล่าวได้ทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นสมรรถนะด้านสมรรถนะด้านการคิด เช่น สามารถคิดได้อย่างละเอียด มีความคิดสร้างสรรค์ หรือแม้แต่สมรรถนะด้านการสื่อสารและสมรรถนะด้านการกระทำ เช่น การทำงานให้เกิดมีประสิทธิภาพ มีผลผลิตที่เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนงาน ตลอดจนก่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด ดังนั้น การมีหลักไตรสิกขาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการชีวิตและการทำงาน ตลอดจนการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ย่อมทำให้ทุกอย่างประสบผลสำเร็จ ไม่ก่อให้เกิดความล้มเหลว ตลอดจนก่อให้เกิดผลกำไรต่อองค์กรหรือหน่วยงานได้ด้วย

5. บทวิเคราะห์และสรุป

ตามที่กล่าวทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ปัญญาประดิษฐ์ (AI) นั้นมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เรียกว่าไม่หยุดพัฒนาตนเองอย่างมีเงื่อนไขร่วมกับสิ่งอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น มนุษย์ดำเนินการพัฒนาข้อมูลและเครื่องมือของ AI ต่างๆ ดังนั้น หากจะนำ AI มาช่วยบูรณาการใช้กับแนวคิดหลักทางพุทธศาสนา ผู้เขียนมองว่าเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล กล่าวคือการที่นำประสิทธิภาพของ AI มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาตนเองและการทำงานของมนุษย์นั้นสามารถทำได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมในทุกด้าน หมายความว่า การดำเนินชีวิต การทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมของมนุษย์นั้น หากได้มองผ่านการพัฒนากาย วาจา และใจ ที่ทางพุทธศาสนาเสนอว่าสามารถใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา พัฒนาได้อย่างครบวงจรได้ ดังนั้น การที่จะนำ AI มาบูรณาการใช้

ร่วมกับหลักศีล สมาธิ และปัญญา ในการดำเนินการหรือทำงานได้อย่างมีความสอดคล้องหรือสัมพันธ์กันได้ ดัง การวิเคราะห์และสรุปที่ผู้เขียนจะแสดงให้เห็นผ่านข้อดีและข้อเสียของประโยชน์จากการใช้งาน AI ดังต่อไปนี้

แนวคิดเรื่องไตรสิกขา ในพุทธศาสนา	ข้อดีที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินการ ผ่านการใช้งาน AI ที่บูรณาการ หลักไตรสิกขา	การป้องกันข้อเสียที่จะเกิดขึ้นใน การดำเนินการผ่านการใช้งาน AI ที่บูรณาการหลักไตรสิกขา
ศีล	1. ทำงานได้ตลอด 24 ชั่วโมง 2. ลดความผิดพลาดของมนุษย์ 3. เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน 4. เก่งกับข้อมูลขนาดใหญ่ 5. ทำซ้ำอัตโนมัติ 6. ทำงานใน สถานการณ์เสี่ยงๆ ได้	1. ต้นทุนการสร้างสูง 2. ยังขาด ความโปร่งใส 3. เพิ่มอัตราการ ว่างงาน 4. อาจเป็นภัยคุกคามต่อ มนุษย์ได้ 5. ข้อมูลสำคัญอาจ รั่วไหล 6. สร้างความขี้เกียจให้ มนุษย์
สมาธิ	1. แก้ปัญหาที่ซับซ้อน 2. ตัดสินใจ ผ่านข้อมูล	1. ขาดความคิดสร้างสรรค์
ปัญญา	1. เรียนรู้ได้รวดเร็ว 2. เก่งกว่า มนุษย์ในหลายๆ ด้าน	1. นำไปสู่การเลือกปฏิบัติได้ 2. ส่วนมากบริษัทใหญ่เป็นเจ้าของ 3. มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

จากตารางนี้ด้านบนนี้ สรุปได้ว่า แนวคิดทางพุทธศาสนาด้านศีล สมาธิ และปัญญากับ AI นำนั้น สามารถนำมาบูรณาการใช้ร่วมกันเพื่อส่งเสริมและแก้ไขประเด็นที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการได้ กล่าวคือเมื่อนำหลักศีลเป็นต้นมาเชื่อมโยงกับดำเนินการแล้ว ย่อมทำให้เกิดข้อดีต่างๆ ได้ เช่น ลดความผิดพลาดของมนุษย์ หรือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และช่วยทำให้ป้องกันข้อเสียที่จะเกิดขึ้นได้เช่นเดียวกัน เช่น ป้องกันการขาดความโปร่งใสหรือการเป็นภัยคุกคามต่อมนุษย์ได้ ดังนั้น ในที่นี้ จึงมั่นใจได้เลยว่า หากได้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างการใช้ประโยชน์จาก AI อย่างมีความรู้เท่าทันและการมีความรู้ในแนวคิดทางพุทธศาสนาย่อมทำให้เกิดความพัฒนาร่วมกันระหว่างปัจเจกบุคคลและสังคมโดยรวมได้แน่นอน เพราะเป็นการส่งเสริมและป้องกันในทุกๆ ด้านแล้วนั่นเอง

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2548). *พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุด คำวัด*. วัดราชโอรสาราม กรุงเทพฯ.

2) วิทยานิพนธ์

บัณฑิต พฤตเศรณี. (2544). *การวิเคราะห์ตัวประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

อเนก ประดิษฐ์พงษ์. (2545). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องชีวิตและวิวัฒนาการเรียนสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

3) อินเทอร์เน็ต

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ปัญญา (ศาสนาพุทธ). <https://th.wikipedia.org/wiki/>. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.

International Buddhist Society. สมบัติคืออะไร. <https://www.ibsofficial.com/meditation1/>. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.

nessessence. ปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) คืออะไร. สืบค้นจาก <https://www.thaiprogrammer.org/2018/12/whatisai/>. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.

kasikornbank. 5 ประโยชน์ของ AI กับการใช้งานในทางธุรกิจ. สืบค้นจาก <https://katalyst.kasikornbank.com/th/blog/Pages/5-benefits-of-ai-system-for-business.html>. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.

kalyanamitra group 2023. ศิลปคืออะไร. https://kalyanamitra.org/th/article_detail.php?i=20887. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.

Thanachot. 10 ข้อดี ข้อเสีย AI ปัญญาประดิษฐ์พลิกโลก. สืบค้นจาก <https://nfteasy.co.th/learn/pros-and-cons-of-artificial-intelligence>. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.

www.sas.com. ปัญญาประดิษฐ์คืออะไรและสำคัญอย่างไร. สืบค้นจาก https://www.sas.com/th_th/insights/analytics/what-is-artificial-intelligence.html. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.

www.mandalasystem.com. Artificial intelligence (AI) คืออะไร? เครื่องมือไหนบ้างที่ใช้. สืบค้นจาก <https://www.mandalasystem.com/blog/th/297/What-is-artificial-intelligence-AI>. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.

www.mandalasystem.com. Artificial intelligence (AI) คืออะไร? เครื่องมือไหนบ้างที่ใช้. สืบค้นจาก <https://www.mandalasystem.com/blog/th/297/What-is-artificial-intelligence-AI>. วันที่เข้าถึงข้อมูล 4 ตุลาคม 2566.